

ОГЛЯД ВИДАНЬ 2012–2013

*ВІДПОВ. ЗА ВИПУСК Л.М. ЧЕРЕНЬКО, О.В. МАКАРОВА
(ЗА РЕД. Е.М. ЛІБАНОВОЇ)*

**ЛЮДСЬКИЙ РОЗВИТОК В УКРАЇНІ: ТРАНСФОРМАЦІЯ РІВНЯ ЖИТТЯ
ТА РЕГІОНАЛЬНІ ДИСПРОПОРЦІЇ**

Колективна монографія

Том 1: Трансформація рівня життя населення в умовах системної кризи. Досліджено вплив кризових явищ в економіці й суспільстві на рівень життя населення, оцінено трансформаційні зміни у цій сфері протягом останніх десятиріч (за джерелами формування та диференціації доходів населення, споживчими характеристиками населення, його майновим забезпеченням та житловими умовами) і визначено перспективи зменшення негативного впливу системної кризи на рівень життя населення з розробкою відповідних пропозицій та прогнозних оцінок щодо тенденцій зміни рівня життя населення країни.

Том 2: Регіональні диспропорції людського розвитку та можливості їх подолання. Розглянуто основні теоретико-методологічні підходи до вимірювання регіонального людського розвитку та обґрунтовано необхідність оновлення національної методики його вимірювання. Здійснено оцінку тенденцій та диспропорцій людського розвитку в регіонах України за такими складовими: можливість повноцінного відтворення населення, доступність освіти й забезпечення гідних умов праці, покращання стану соціального середовища, комфортності умов проживання та рівня добробуту населення. Обґрунтовано пріоритетність заходів регіональної політики для досягнення цільових орієнтирів людського розвитку в Україні, сформульовано практичні рекомендації щодо подолання регіональних диспропорцій за основними аспектами людського розвитку.

К.: Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України, 2012. –436 с.

В.Г. САРЮГЛО

**ОЦІНЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ:
ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ НЕПРЯМИХ МЕТОДІВ**

У монографії досліджено особливості практичного застосування сучасних методологічних підходів до підвищення надійності оцінювання соціально-економічних показників за результатами вибіркового обстежень домогосподарств (населення). На прикладі розв'язання проблеми недостатньої надійності показників бідності для регіонів України показано, що ефективним є статистичне об'єднання прямих та синтетичних оцінок цих показників на основі багатофакторної композиційної оціночної функції. При цьому можливість підвищення надійності показників обумовлена

використанням інформації з додаткових, зовнішніх щодо вибіркового обстеження, джерел. Наведено результати аналізу джерел зовнішньої інформації, яка потенційно може бути використана при оцінюванні бідності. Показано, що при розробці дизайну вибірки, зокрема при його оптимізації, доцільно враховувати застосування ускладнених методів оцінювання показників за результатами обстеження. Певну увагу приділено інструментарію автоматизації процедур оцінювання показників.

К.: Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України, 2012. – 136 с.

ЗА РЕД. Е.М. ЛІБАНОВОЇ

СОЦІАЛЬНІ РЕЗУЛЬТАТИ ДЕРЖАВНИХ ПРОГРАМ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ОЦІНЮВАННЯ

У монографії розкрито зміст сучасних методологічних підходів до оцінювання державних програм соціальної спрямованості, їх результатів та впливу на окремі аспекти якості життя населення. Досліджено особливості інструментарію оцінювання програм, побудованого на основі методів мікроімітаційного моделювання, та відповідне інформаційне забезпечення. Наведено результати аналізу низки державних цільових програм, що реалізуються в Україні, а також приклади оцінювання соціальних результатів програм.

Умань: видавець «Сочинський», Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України, 2012. – 312 с.

КЕР. АВТ. КОЛЕКТИВУ Е.М. ЛІБАНОВА

СТАЛИЙ ЛЮДСЬКИЙ РОЗВИТОК: ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СПРАВЕДЛИВОСТІ

Національна доповідь

Підготовлена за результатами багаторічних досліджень фахівців ряду інститутів Національної академії наук України: Інституту демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи, Інституту економіки та прогнозування, Інституту економіки природокористування та сталого розвитку, Інституту соціології, Інституту політичних і етнонаціональних досліджень імені І.Ф. Кураса.

Стрижневою ідеєю доповіді є трактування сутності цивілізаційного прогресу на засадах людиноцентричності соціуму, економіки та екології. Головною передумовою і водночас результатом успішного розвитку визначено справедливість стосовно як нинішніх, так і наступних поколінь.

Наведено докази того, що процеси людського розвитку в Україні відповідають глобальним трендам і спрямовані на досягнення вищих соціо-гуманітарних цілей держави. Доведено, що досягнення усталеності людського розвитку можливе за умов: зміни світоглядної позиції еліти та провідних суб'єктів економічних, екологічних і соціальних відносин; оволодіння інтелектуальними діячами новою науковою парадигмою; впровадження нових моделей споживчої, трудової та соціальної поведінки населення; розроблення та втілення у державну політику механізмів подолання системних обмежень гуманізації суспільного розвитку. Саме такий підхід забезпечує можливість подолання негативних чинників формування та використання природних, економічних і соціальних ресурсів, вирівнювання доступності ресурсів для різних верств та соціальних шарів населення.

Умань: Видавничо-поліграфічний центр «Візаві»: Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України, 2

В.В. ОНІКІЄНКО

РИНОК ПРАЦІ ТА СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ: РЕТРО-АНАЛІЗ, ПРОБЛЕМИ, ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ

Монографію присвячено проблемам соціальної спрямованості розвитку ринку праці та соціального захисту населення як необхідної умови та головних атрибутів соціально орієнтованої ринкової економіки. Досліджено фактори та передумови соціалізації ринку праці, методологічно обґрунтовано її сутність та показники оцінювання. Проаналізовано динаміку та якість економічного розвитку на етапі реформування соціально-економічної системи України з погляду впливу на ринок праці, зайнятість, рівень життя, соціальний захист населення, зокрема економічне становище людей похилого віку, інвалідів. Обґрунтовано концепцію модернізації системи соціального захисту населення, яка ґрунтується на комплексному програмно-цільовому підході.

К.: Ін-т демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України, 2013. – 456 с.

**КОЛЕКТИВ АВТОРІВ: Е.М. ЛІБАНОВА, О.М. ГЛАДУН, Л.С. ЛІСОГОР ТА ІН.
ВИМІРЮВАННЯ ЯКОСТІ ЖИТТЯ В УКРАЇНІ**

Аналітична доповідь

При підготовці монографії були використані дані науково-дослідної роботи «Розроблення системи індикаторів оцінки якості життя населення України для здійснення комплексного моніторингу, у тому числі порівняння з іншими країнами» Інституту демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України.

Результати досліджень можна використовувати у процесі розроблення стратегії управління якістю життя. Це надасть можливість підвищити ефективність та результативність державної політики у сферах охорони здоров'я, освіти, зайнятості, безпеки.

К.: Ін-т демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України, 2013. – 50 с.